

Det Anarkistiska Biblioteket

Dalen som gör motstånd

Josef Yusuf

Josef Yusuf
Dalen som gör motstånd
2011

Tidningen Brand #4 2011

www.anarkistiskabiblioteket.se

2011

Innehåll

Ett nej, många skäl	3
Ny klass i rörelse?	4
Lokal, nationell och europeisk	6

Här precis som i Italien är det så att laguppställningen stat-banker-storföretagpolitiker inte längre bygger för att tillgodose befolkningens behov som man förr tvingades göra tack vare en stark arbetarrörelse. Utan en stark rörelse finns dock inget försvar mot idén om en privat rätt till vårt offentliga kapital. Den representativa demokratin är också i definitiv kris då vi har hamnat i ett system av avtal och kontrakt mellan det offentliga och privata i nätverk av strukturellt korrupta intressen. Den territoriella governance som dessa nätverk utövar kännetecknar politiken alla europeiska länder idag, från Italien i söder till Sverige i norr. Så nog är frågan europeisk alltid, också för att EU som planerat det transeuropeiska transportnätet ska skjuta till hundratals miljoner euro för TAV och för resten av nätet.

På lägret menade man att det går att stanna kvar i dalen och göra motstånd mot belägringen samtidigt som man "lämnar den" för att generalisera kampen mot det italienarna beskriver med engelska låneord och mot det som kännetecknar krisen idag. Därför har man också tagit initiativet till NoTAV Tour i syfte att sprida information runt om i Italien men också för att delta i demonstrationer som den de indignerade genomförde i Rom, i Europa och i resten av världen den 15 oktober. Susadalen hamnade i år åter i fokus. Denna gång var det den lilla kommunen Chiomonte

som man började kalla för Maddalenas Fria Republik i och med att NoTAV-rörelsen tog området Maddalena under beskydd då utgrävningar och arbeten skulle sätta igång. Militariseringen av området stötte på motstånd och det var härifrån som bilderna av tårgasdränkta alpdalar och våldsamma sammandrabbningar kablades ut över hela världen den 3 juli. Flera sådana strider har ägt rum under 22 år mot TAV och fler lär det bli. Man har valt sida och kommer inte att ge upp, trots att det blir tufft - eller som man säger på piemontesisk dialekt: sará dura. I dagsläget har inget TAV kunnat byggas i Susadalen men kampen för allmänningarna stannar inte där utan rör alla oss 99%.

landet. NoTAV-rörelsen har tillsammans med NoDalMolins kamp mot en amerikansk militärbas, NoPontes kamp mot bron mellan fastlandet och Sicilien och andra liknande kamper visat att det går att rota sig territoriellt samtidigt som man öppnar upp för mer generella frågor som allmänningar och skuldpolitiken, och det har man gjort genom koordinering och mobilisering utanför de politiska partierna.

Lokal, nationell och europeisk

I juli hölls NoTAV-lägre för tolfte året i rad. Dessa läger har varit mycket viktiga för diskussionerna, och aktivister från hela landet har kunnat delta i kampinitiativ och folkfester samt få ta del av information. Det politiska klimatet håller på att förändras i landet, menade man på lägre. Det vittnar den lyckade kampanjen mot kärnkraften och för vatten som en allmänning om. 95,35% gav sitt svar i folkomröstningen i mitten på juni: Kärnkraften ska inte tillbaka och vatten ska varken privatiseras eller profiteras på.

Trots valresultatet och den anda som folkomröstningen synliggjorde så kvarstår den politik som tvärtemot grundas på att det skulle finnas en privat rätt till helt och hållet offentligt kapital. Allmänningarna, det gemensamma eller som man säger på italienska beni comuni, ses därför av många som ett politiskt program i och mot krisen.

Samma personer som privatiserar allmänningarna menar också att italienarna ska betala den statsskuld som med finanskrisens intåg paradoxalt nog blivit en gemensam skuld. Den ska betalas av italienarna med uppföringar och nedskärningar. En politik som har lett till att ett engelskt lånord har fått ge plats för ett annat i italienskan, welfare har blivit till austeri-ty. På lägre sade man att höghastighetståget kan ses som ett exempel på eller en metafor för en mer allmän tendens att man skjuter över skulden på individen genom att expropriera allmänningar och sedan lägger över riskerna och kostnaderna på alla medborgares liv med finansieringen av bygget. Detta kallar man för finansialiseringen av livet och är inget specifikt italienskt fenomen. Här i Sverige känner vi till det i bostadslånen vi tvingas ta för utsålda hyresrätter, i studielånen eller i våra egna Stora Onödiga Byggen – Swedbank/ Nationalarenan i Solna eller Förbifart Stockholm. Motståndet mot denna politik har resulterat i många lokala segrar, även i form av framdrivna folkomröstningar i Upplands Väsby, Tyresö och Ekerö.

Det kommer att bli tufft. Järnvägsbygget för höghastighetståget TAV i norra Italien möter ett oväntat hårdnackat motstånd. Mitt i åtstramningarna och nedskärningarna har staten plötsligt råd att finansiera miljardprojekt.

I Susadalen, i regionen Piemonte, i Nordvästra Italien pågår sedan över två decennier tillbaka en kamp mot byggnaden av höghastighetståget TAV (Treno ad Alta Velocità). Under våren och sommaren har kampen upprepade gånger varit huvudnyhet i italienska medier och bilderna från sammandrabbningarna med polisen har även nått utanför landets gränser. Bakom de ofta väldigt våldsamma bilderna finns det ett socialt och politiskt laboratorium som är värt att titta lite närmre på då kampen rör betydligt fler än de som bor i dalen.

TAV är en del i det transeuropeiska transportnät där även Öresundsbron och den planerade botniakorridoren ingår. Tanken är att den här sträckan ska binda samman Lyon med Budapest och slutligen nå bort till den ukrainska gränsen. Att bygga TAV har redan kostat stora summor och skulle kosta ännu mer om det förverkligades. En enda centimeter TAV kostar cirka 5000 euro att bygga (nästan fem gånger mer än månadslönen för en italiensk arbetare) vilket ger ett hum om vilka gigantiska summor det handlar om. Det är tänkt att staten ska finansiera kalaset som beräknas kosta runt 20 miljarder euro med offentliga medel. Offentliga medel som istället hade kunnat läggas på det nedskärningstyngda skolsystemet eller den miserabla sjukvården eller... ja, det är mycket som behöver förbättras i Berlusconi Italien.

Ett nej, många skäl

I de strama nedskärningarnas tid är de boende i Susadalen övertygade om att miljarder av offentliga medel på TAV inte är ett sätt att komma ut ur krisen eller ens av värde för landet. Däremot är man övertygade om att det är ett försök att stjäla offentliga medel. Kontrakten har delats ut till privata företag utan budgivning, vilket som så ofta i Italien luktar maffia lång väg. Nu har dessutom byggföretaget Italco, som var den huvudsakliga aktören i dalen, gått omkull efter att ha dragits med fiffel och korruption. Det enda de lämnar efter sig är ett försvar mot NoTAV-folket i form av befästningar och taggtråd. Ett försvar som man får se som en del av den militäri-

sering som skett i dalen. En militarisering som varje dag kostar 90 000 euro då polis och karabinjärer försöker kontrollera området.

Det är alltså inte utan anledningar som TAV har börjat kallas för ett Stort Onödigt Bygge. Förutom att höghastighetståget är till för att varor ska kunna cirkulera snabbare och därigenom främst tillgodose privata vinstintressen så är det onödigt därför att det redan finns en tåglinje vars kapacitet inte ens utnyttjas till hälften. Oerhört mycket pengar försvann spårlöst då man skulle ha moderniserat denna sträcka för några år sedan, något som hade kommit innevanarna i dalen till nytta men istället fylldes alltså privata fickor med pengarna. Megaprojektet TAV påverkar såklart även miljön. I bergen genom vilka tågtunnlarna ska gå finns både asbest och uran vilket skulle blåsa ända ner till Turins utkanter då vindarna i dalen är mycket starka. Själva dalen med sin fantastiska natur, sina många nationalparker och, såklart, sin befolkning skulle bli till en jättelik byggarbetsplats under flera år med allt vad det innebär med föroreningar och störande arbeten. Miljöaspekten är viktig men just bara en aspekt för rörelsen.

En annan vilar på den den dokumentation av arbetsförhållandena på de andra TAVsträckorna som byggts i Italien. Den visar att man använt sig av en otrygg och till en mycket hög grad utsugen arbetskraft. Få är de italienare som inte vet vad precario innebär och därför är NoTav-rörelsen mot prekariseringen av arbete såväl som mot den institutionaliserade korruptionen, mot att offentliga medel spenderas på projekt som kommer att generera privata vinster, mot att kommande generationer ska betala den ökande statsskulden, mot miljökatastrofen... ja, listan kan göras hur lång som helst — över 150 anledningar att vara emot TAV går att finna på den koordinerande hemsidan. I en undersökning som ekonomitidningen *Il Sole 24 Ore* utförde nu i augusti var 64% emot TAV. Vilka är dessa TAV-motståndare då?

Ny klass i rörelse?

Genom media har man försökt definiera rörelsen som allt ifrån ett litet "black block"-gång till bortskämd medelklass alternativt som ett Nimby-fenomen (Not In My Back Yard) mot ett lokalt bygge. Men försöken att isolera och demonisera rörelsen fungerar inte, mycket tack vare de sociala och alternativa medierna och såklart den lokala förankringen. Nyligen i oktober samlade man 20 000 i en demonstration i en dal med en befolk-

ning på 40 000 vilket säger en hel del om rörelsens bredd. I samband med demonstrationen klippte människor i alla åldrar sönder taggtrådsavspärningarna i en fredlig aktion. Då polisen till skillnad från den 3 juli inte sköt tårgasgranater i huvudhög d bar ingen gasmask eller hjälm som skydd. Detta gör sig inte lika bra i sensationella TV-nyheter vilket säger mer om medierna än om rörelsen som är bredare än någonsin. NoTAV-folket är säkra på sin sak — de har rätt och då är alla massaktioner som stärker rörelsen och stoppar bygget bra, oavsett om de faller in i den orimliga kategoriseringen god eller ond utifrån bilden media väljer att ge.

Rörelsen består av en brokig skara individer och är i sin sammansättning väldigt annorlunda den arbetarrörelse vars centrum var Fiat-fabriken Mirafiori i Turin. Dessa arbetare, oavsett om de är frilansare eller visstidsanställda, har inte en lika stark identitet som arbetarna på Fiat-fabriken. En brist på identitet vilket ofta också betyder att man stått utanför de traditionella organisationsformerna. Därmed står denna arbetande klass också utan försvar mot det postfordistiska produktionssättet. Ett produktionssätt som inte har ett behov av att samla alla arbetare i en fabrik men inte heller att ge dem någon anställningstrygghet. Prekariseringen av arbete kännetecknar denna modell som varken högermitten- eller vänstermitten-regeringarna står utan skuld till att ha genomfört. Denna politik har skapat en klass som lever i limbo eller med en rädsla för att hamna där vare sig man är snickare på en rekryteringsfirma eller student på en högskola, ny eller före detta medelklass. Trots att denna brokiga skara är utspridd över ett stort område kring Turin där Susadalen också ligger så har man hittat en organisationsform i NoTAV.

En av styrkorna med den "nya" rörelsen är att man har lyckats behålla en koppling till de gamla organisationsformerna. 2005 slog NoTAV rörelsen tillbaka polisen och karabinjärerna på en bro uppe i bergen varefter regeringen beordrade en militarisering av Susadalen och upprättade check-points. Facken gjorde då en namninsamling mot detta och FIOM, det stridbara metallarbetarfacket som gjorde sig kända över världen när de satte sig emot Fiats VD Marchionnes attacker i början på 2011, började tillsammans med andra basfack att planera en generalstrejk. Trots att de stora facken CIGF, GISF och UIF bojkottade strejken deltog deltog ändå 80 000 personer mot militariseringen den 16 november 2005 och den 25 samma månad deltog NoTAV i den nationella strejken då kontrakten för metallarbetarna skulle förnyas.

På samma sätt som det finns kopplingar mellan de gamla och de nya organisationsformerna gör det även det till andra kamper över